

Haapsalu rahukonverents jääb järke ootama 2.

Kool ja kirik

Haapsalu rahukonverentsi teine päev algas hommi-kuse jumalateenistusega Toom-Niguliste kirikus, kus teenis EELK peapiiskop **Kuno Paju**la.

Kolmanda teemaringi — kasvatusüsteemi orienteerimine õiglusele ja rahule — plenaaristungit juhatas Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi õppeosakonna juhataja **Ants Eglon**.

Hr. Eglon tõdes oma sissejuhatavas sõnavõtus, et vägivald on tõesti sööbinud meie kõigi loomusesse. Oleme palju rääkinud ja kirjutanud vägivallast N. armeele, aga kui moodustasime tööteenistuse, siis selgus, et vägivald tuli kaasa sinnagi. Vägivald ei ole mingi uudis meie koolides ja võib-olla toimib see juba ka

lasteaedades. On viimane aeg selle vastu midagi ette võtta, sellepärast on Haapsalu konverents igati tervitatav.

KIRIK ON KOOLI SUHTES ETTEVAATLIK

Kirikuõpetaja **Tiit Salumäe** sõnavõtt oli koolisüsteemi süüdistava iseloomuga. Kirik ei usalda kooli, seda senist propagandaasutust, kus õpetajad veel mõned aastad tagasi jõululaupäeval kiriku ukse taga valves olid ja õpilastega võidu jooksid. Kirik on kooli suhtes ettevaatlik.

Usuõpetus ei tohi olla koolile vabatahtlik õppeaine, see annab endisaegsetele kooli-juhtidele võimaluse sellest ai-

nest loobumiseks. Samuti ei pidanud **Tiit Salumäe** sobilikuks aine nimetust «usundiõpe-

tus», sest see olevat järjekordne katse asjade olemust ähmastada. Ettekandja kinnitas, et usku ei saa õpetada, usu juurde saab inimest vaid viia.

Püüdes leida ühiskonna erinevate institutsioonide ühistöö võimalusi ning esitades headusele ja õiglusele orienteeritud kasvatusüsteemi mudelit, esines Rootsist Haninge kommunu esindaja **Birgitta Börjesson**. Oluline oli pr. Börjessoni hoiatus: «Te peate loobuma vägivallast oma igapäevaelus, jätma mineviku seljataha ja unustama vihkamise. Muidu pole mõtet loota, et teie lastest kasvaksid normaalsed inimesed. Te olete pimestatud asjadest, mida te Läänes näete, ja tahate neid endale saada. See on loomulik. Aga kui neid asju raskendatakse laste silme all üle laipade, siis pole mõtet loota, et tuleviku Eesti oleks tänasest parem.»

KOOL ON VALMIS KIRIKUGA KOOSTÖÖKS

Pärast plenaaristungit jagunesid konverentsi tööst osavõtjad kolme töögruppi. **Ants Eglon** juhitas rühma kogunesid koolijuhid ja -õpetajad. Sisulisest tööst ei saanud kuigivõrd asja, sest solvumine oli üldine. Sanatoorse kooli direktor **Voldemar Pinn**: «Võin kinnitada, et meie kooliõpetajad on just nii terved, kui nad kõike eelnevat arvesse võttes olla saavad. Igatähel on nad valmis vastu võtma kõike uut. Ma ei tea Lääne maakonnas kooli, kes poleks nõus kirikuga koostööd tegema, kui seda koostööd on neile pakutud.»

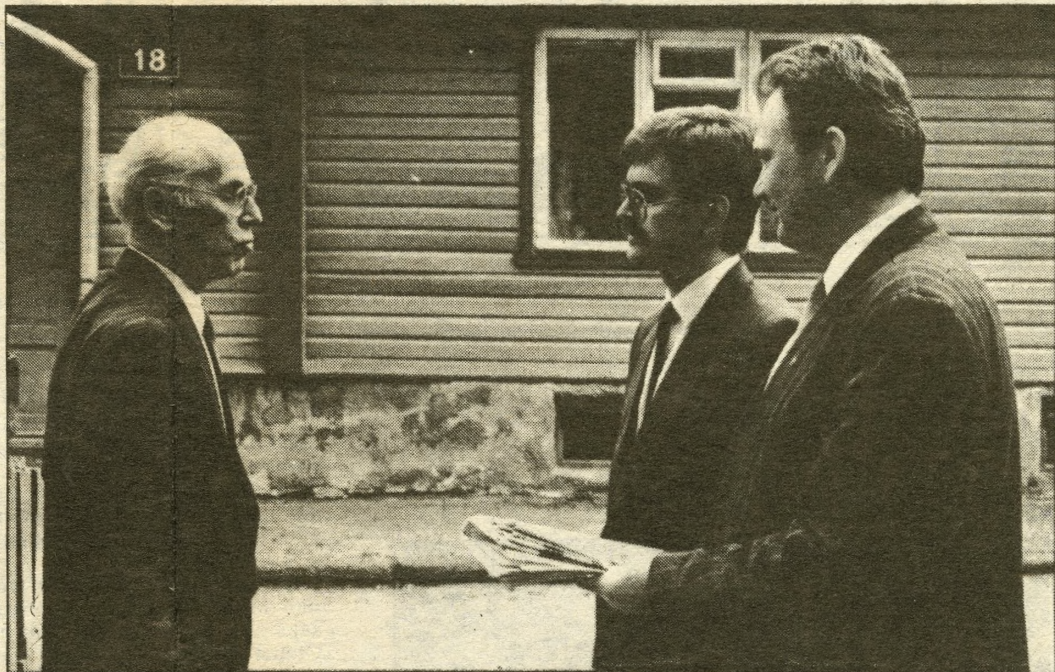
Jüri Olde Paide Hariduskoondisest: «Kui kooli pole

usuõpetust sisse viidud, siis mitte koolijuhid tahtmatusest, vaid sellest, et puuduvad õpetajad.»

Tallinna Pedagoogilise Instituudi õppejõud **Hans Hansen**: «Usk jumalasse on igaühe sügavalt isiklik asi. Seda kellelegi peale sundida ei saa. Usuõpetus peaks olema õpilasele vabatahtlik, aga koolile kohustuslik — kui on usuõpetust õppida soovijaid.»

Ants Eglon: «Me ei saa teha usuõpetust koolidele kohustuslikuks, kuni meil kehtib ENSV konstitutsioon!»

Kõik töörühmas räägitud võttis **Ants Eglon** kokku lõppplenaaristungil. Kool on val-

Vasakult: **Lennart Meri**, **Andres Lipstok**, **Toomas Vilosius**. Pressikonverentsil kinnitas **Lennart Meri** Vormsi talupidajale **Juhan Pajule**, et Vormsi oli tema ema noorusmaa. Hiljem kurtis välisminister **Andres Lipstok**ile ja **Toomas Vilosius**ele, et ta pole ise kahjuks kunagi sel imetoredal saarel käinud. Maavanem ja maavolikogu esimees lubasid välisministrit aidata. **Lennart Meri** lubas tulla Vormsile juulis.

F: U L

Konverentsirahvas tantsuhoos.

F: UL

mis kirikuga koostööks, on tänulik kirikule abi eest, kuid ei ole nõus alluma kiriku sunnile. Vastastikune süüdistamine kaugele ei vii. Samuti avaldas **Ants Eglon** kahetsust, et just kasvatusprobleemidele pühendatud aeg nii lühikeseks ning ka teemale püstitatud eesmärk — kooli, kodu ja kiriku ühistöö võimaluste leidmine — poolikuks jäi.

Ene PAJULA